

Planeringsstrategi 2024

Översyn av översiktsplanens aktualitet

Antagen av kommunfullmäktige 2024-04-24
Diarienummer: KS 23/0598

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Planeringsstrategi 2024 – översyn av översiktsplanens aktualitet
Antagen av kommunfullmäktige 2024-04-24
Diarienummer KS 23/0598

Omslagsbild: Kollagebilder från Upplands-Bro kommun
Fotografer: John Marin och Upplands-Bro kommun
www.upplands-bro.se
kommun@upplands-bro.se
08-581 690 00

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Bakgrund	5
1.1. Vad är en översiktsplan?	5
1.2. Vad är en planeringsstrategi?	5
1.3. Gällande översiktsplan	6
1.4. Pågående arbete	7
2. Ändrade planerings-förutsättningar	7
2.1. Ändringar i lagstiftning och nationella mål	7
2.2. Riksintressen	8
2.3. Miljökvalitetsnormer	9
2.4. Regionala planeringsunderlag	10
2.5. Kommunala planeringsunderlag	11
2.6. Övriga beslut av betydelse för översiktsplanens aktualitet	12
3. Översiktsplanens aktualitet	17
3.1. Övergripande	17
3.2. Mark- och vattenanvändning	18
3.3. Mark- och vattenanvändningskarta	20
3.4. Riksintressen	22
3.5. Miljökvalitetsnormer	22
3.6. Bostadsförsörjning	24
3.7. Klimatrelaterade risker	25
3.8. Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)	26
3.9. Nationella, regionala och mellankommunala frågor	26
4. Samlad bedömning och fortsatt arbete	28
4.1. Samlad bedömning	28
4.2. Samhällsbyggnadskontorets förslag till fortsatt arbete	29

Bilaga 1

Länsstyrelsens underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi, den 24 januari 2022

Sammanfattning

Den 1 april 2020 ändrades vissa bestämmelser i 3 kap. plan- och bygglagen (PBL). Ändringarna innebär bland annat att aktualitetsprövningen av översiktsplanen utgår och i stället ersätts av en planeringsstrategi.

I planeringsstrategin ska kommunen bedöma om översiktsplanen är aktuell, ta ställning till eventuella ändrade planeringsförutsättningar samt redogöra för kommunens fortsatta arbete inom översiktsplaneringen.

Upplands-Bro kommuns översiktsplan består av tre delar:

- Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010
- Fördjupad översiktsplan för landsbygden, FÖP 2016
- Fördjupad översiktsplan för Bro, FÖP Bro 2040

ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 bedöms i stort vara aktuella och kan fungera vägledande åt efterföljande planering och beslut även under kommande år.

Samhällsbyggnadskontoret ser dock att det finns ett behov av att se över ställningstaganden rörande bland annat kommunens mark- och vattenanvändning, bostadsförsörjning, miljö kvalitetsnormer för vatten och klimatrelaterade risker. Samhällsbyggnadskontoret föreslår att en sådan översyn görs inom ramen för framtagandet av en ny översiktsplan.

En framtida översiktsplan bör utformas med en digital version och ta siktet på år 2050.

1. Bakgrund

1.1. Vad är en översiktsplan?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan som täcker hela kommunen. En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeriktningen för hur mark- och vattenområden i kommunen ska användas, utvecklas och bevaras. Den pekar bland annat ut områden för ny bebyggelse, till exempel nya bostads- eller verksamhetsområden, särskilt värdefulla områden som ska värnas och skyddas samt hur eventuella risker ska beaktas och hanteras.

Översiktsplanen (ÖP) kan kompletteras med fördjupade översiktsplaner (FÖP), som avser ett avgränsat geografiskt område, eller tematiska tillägg (TÖP) som behandlar en specifik fråga, till exempel vindbruk. Till översiktsplanen kan även olika strategier och inriktningsdokument tas fram.

En översiktsplan är inte juridiskt bindande men är vägledande för efterföljande planering och beslut. Det är därför viktigt att översiktsplanen hålls aktuell.

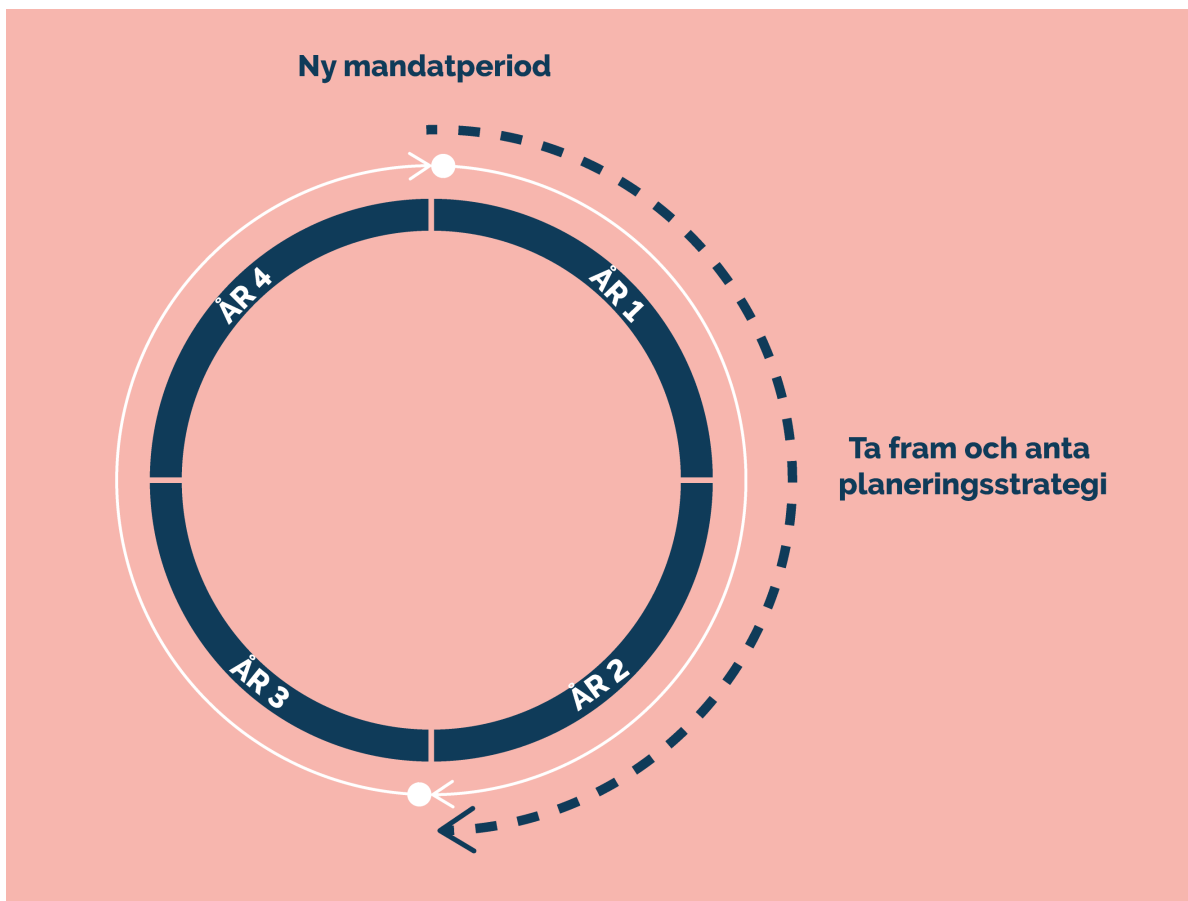
1.2. Vad är en planeringsstrategi?

Den 1 april 2020 ändrades vissa bestämmelser i 3 kap. plan- och bygglagen (PBL). Ändringarna innebär bland annat att aktualitetsprövningen av översiktsplanen utgår och ersätts av en planeringsstrategi. Syftet med lagändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell.

I planeringsstrategin ska kommunen bedöma om översiktsplanen är aktuell, ta ställning till eventuella ändrade planeringsförutsättningar samt redogöra för kommunens fortsatta arbete inom översiktsplaneringen.

Planeringsstrategin ska antas av kommunfullmäktige senast två år efter varje ordinarie val, alltså under den första halvan av mandatperioden. Kravet på att anta en planeringsstrategi gäller inte om en ny översiktsplan antas inom samma tidsperiod. Om kommunfullmäktige inte antar en planeringsstrategi inom två år efter senaste ordinarie val anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell.

En antagen planeringsstrategi innebär ingen ändring av översiktsplanen. Planeringsstrategin kan inte förändra eller ersätta planeringsinriktningar och ställningstaganden i kommunens översiktsplan, utan endast bedöma om dessa är aktuella eller inte. Ställningstaganden i kommunens översiktsplan kan bara ändras och ersättas genom att en ny översiktsplan, en fördjupad översiktsplan eller ett tematiskt tillägg till översiktsplanen antas av kommunfullmäktige.

Figur 1. Illustration som visar när en planeringsstrategi ska tas fram och antas utifrån mandatperioden.

1.3. Gällande översiktsplan

Upplands-Bro kommuns översiktsplan består av tre delar:

Översiktsplan för Upplands-Bro kommun, ÖP 2010

ÖP 2010, antogs av kommunfullmäktige den 15 december 2011. Den aktualitetsprövades den 21 mars 2018, och förklarades då vara aktuell.

Fördjupad översiktsplan för landsbygden, FÖP 2016

FÖP 2016, även kallad landsbygdsplanen, antogs av kommunfullmäktige den 14 juni 2017, och ersätter kapitel tolv i ÖP 2010.

Fördjupad översiktsplan för Bro, FÖP Bro 2040

FÖP Bro 2040 antogs av kommunfullmäktige den 16 februari 2022, och ersätter kapitel tio i ÖP 2010.

1.4. Pågående arbete

Det pågår även arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Kungsängen, FÖP Kungsängen 2040. Ett första förslag var utsänt på samråd under 2020. Arbetet har därefter legat vilande.

2. Ändrade planeringsförutsättningar

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa hur den planerade utvecklingen förhåller sig till nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för översiktsplanens innehåll. Förändringar i dessa kan påverka översiktsplanens aktualitet. Nedan beskrivs de huvudsakliga ändrade planeringsförutsättningar som införts sedan ÖP 2010 aktualitetsprövades 2018.

För mer detaljerad information, se bilaga 1, *Länsstyrelsens underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi*.

2.1. Ändringar i lagstiftning och nationella mål

2.1.1. Agenda 2030 och hållbara samhällen

Regeringen beslutade 2018 om en handlingsplan som beskriver ett antal centrala åtgärder för hållbar utveckling inom ramen för Agenda 2030. Hållbara samhällen är ett fokusområde i handlingsplanen. Åtaganden inom detta fokusområde inkluderar bland annat att arbeta för goda livsmiljöer.

Regeringen har även tagit fram *Strategi för levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling* (Skr. 2017&18:230), som bland annat innehåller övergripande mål för hållbara städer.

2.1.2. Digital översiktsplan

I början av 2023 tog regeringen beslut om en ändring i plan- och byggförordningen som ställer krav på att översiktsplaner och regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Regeringens beslut innebär att alla översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt.

För tillfället arbetar Boverket med att precisera kraven i plan- och byggförordningen för att stötta kommunernas arbete med att digitalisera planerna.

ÖP-modellen

Boverket har tagit fram en ÖP-modell som ger vägledning till kommunerna om hur geografisk planinformation i en översiktsplan kan struktureras på ett enhetligt sätt. Modellen är flexibel för att kunna användas av alla kommuner och för olika nivåer i översiktsplaneringen.

2.1.3. Klimatpolitiskt ramverk

2017 beslutade riksdagen att införa ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige med målet att senast 2045 nå netto-noll utsläpp av växthusgaser, för att därefter nå negativa utsläpp. Ramverket gäller sedan 1 januari 2018, och innehåller en klimatlag, nya klimatmål och ett klimatpolitiskt mål.

2.1.4. Barnkonventionen

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag. Det innebär att tydligare hänsyn behöver tas till barns behov i den fysiska planeringen.

2.1.5. Klimatrelaterade risker

I augusti 2018 trädde ändringar i 3 kap. 5§ PBL, gällande förbättrad beredskap för klimatförändringar, i kraft. Ändringarna innebär krav på att kommunerna i översiktsplanen ska redovisa sin syn på risken för klimatrelaterade skador på den byggda miljön, till exempel till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade och hur riskerna kan minska eller upphöra.

Boverket har tagit fram en vägledning för hur klimatrelaterade risker bör hanteras i kommunernas översiktsplaner.

2.1.6. Miljöbedömning

I januari 2018 infördes ett nytt kapitel – 6 kap. Miljöbedömningar – i miljöbalken. Ändringarna gäller planer som påbörjats efter 1 januari 2018 och syftar bland annat till att förbättra kvaliteten på miljökonsekvensprocessen.

2.1.7. Mellankommunala intressen

Den 1 april 2020 infördes ändringar 3 kap. 5 § punkt 6 plan- och bygglagen som innebär att kommunen i översiktsplanen ska redovisa sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

2.2. Riksintressen

2.2.1. Riksintresse för kulturmiljövården

Länsstyrelsen har under de senaste åren arbetat med en översyn av riksintressen för kulturmiljövården. Inom detta arbete har värdetexter, urval och avgränsningar

setts över och för många riksintressen finns nya beslut från Riksantikvarieämbetet (RAÄ).

För följande riksintressen för kulturmiljövården finns ett nytt beslut:

- Håtuna – Håbo-Tibble [AB 35] RAÄ beslut 2021-05-25
- Låssa [AB 34] RAÄ beslut 2021-05-25
- Görväln [AB 32] RAÄ beslut 2021-06-09

Följande riksintressen har tagits bort:

- Bro [AB 33] RAÄ beslut 2020-11-30

2.2.2. Riksintresse för kommunikationer

Trafikverket beslutade den 26 september 2022 om uppdaterade riksintresseanspråk för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken.

Brodepån har tillkommit som riksintresse för järnväg.

Väg 263, 269 och 912 bedöms inte längre vara av riksintresse.

Trafikverket beslutade den 31 mars 2021 om ny riksintresseprecisering för Stockholm Arlanda Airport. Preciseringen gäller påverkansområde för flygbuller och påverkansområde för lågfartsflyg.

2.2.3. Riksintresse för totalförsvaret

Försvarsmakten ser regelbundet över sina värdebeskrivningar för riksintresse för totalförsvaret. Det senaste beslutet är daterat den 26 januari 2023.

Beslutet innebär inga förändringar för Upplands-Bro kommun.

2.3. Miljökvalitetsnormer

2.3.1. Miljökvalitetsnormer för vatten

Den 1 januari 2019 trädde vissa ändringar i miljöbalken i kraft vad gäller miljökvalitetsnormer för vatten. Sedan december 2021 gäller också nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Sveriges vattendistrikt. Dessa miljökvalitetsnormer anger vilken status ett grund- eller ytvatten ska ha vid en given tidpunkt.

En skillnad mot tidigare är att miljökvalitetsnormer nu kan skilja sig åt mellan olika kvalitetsfaktorer för samma vattenförekomst. Det möjliggör att de kvalitetsfaktorer som är svåra att förbättra till det ursprungliga måläret (2015) kan medges en tidsfrist eller få mindre stränga krav.

2.3.2. Buller

I juli 2017 beslutade regeringen om en ändring i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader som innehåller nya riktvärden för utomhusbuller från spår-, väg- och flygtrafik vid bostadsbebyggelse.

2.4. Regionala planeringsunderlag

2.4.1. RUFS 2050

I oktober 2018 antog regionfullmäktige en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050. Planen är vägledande för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser samt andra planer och program för fysisk planering i länet.

Regionplanekontoret har inlett en process för att ta fram en ny RUFS. Den nya utvecklingsplanen väntas antas 2026.

2.4.2. Klimatfärdplan för Stockholmsregionen

Region Stockholm har tagit fram en Klimatfärdplan för Stockholmsregionen. Klimatfärdplanen fungerar vägledande i omställningen mot netto-noll klimatutsläpp och bidrar till att stärka genomförandet av RUFS inom klimatområdet.

2.4.3. Regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län

Länsstyrelsen, Storsthlm och Region Stockholm fattade i december 2018 beslut om en regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län. Planen är en långsiktig gemensam strategi för länets vattenförsörjning och pekar ut regionalt viktiga vattenresurser. I Upplands-Bro är vattenresurserna Uppsalaåsen-Lindormsnäs och Uppsalaåsen-Toresta utpekade som hög regional prioritet .

2.4.4. Länsplan för transportinfrastruktur

Region Stockholm antog 2022 en ny länstransportplan för åren 2022-2033. Länstransportplanen anger målen för utvecklingen av den regionala transportinfrastrukturen i Stockholmsregionen och innehåller satsningar på bland annat ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken och förbättrade möjligheter att gå och cykla i regionen.

2.4.5. Grön infrastruktur

Länsstyrelsen fastställde i november 2018 en handlingsplan för grön infrastruktur. Handlingsplanen visar på de behov som finns för att uppnå nationella och internationella åtaganden som miljömål, mål för friluftspolitiken och för att uppnå ett hållbart samhälle.

2.4.6. Vägledning jordbruksmark

Innebörden i bestämmelserna gällande brukningsvärd jordbruksmark i 3 kap. 4§ miljöbalken har konkretiserats genom ett antal domar från mark- och miljööverdomstolen.

Länsstyrelsen har även tagit fram en vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen som publicerades 2023. Vägledningen ska vara ett stöd för kommunernas bedömningar och ge förutsättningar för hållbara och väg avvägda beslut.

2.4.7. Övriga regionala underlag

Det finns en rad ytterligare planerings- och kunskapsunderlag i form av strategier, vägledningar och planer som tagits fram på nationell och regional nivå. För mer information se bilaga 1, Länsstyrelsens underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi.

2.5. Kommunala planeringsunderlag

2.5.1. Kommunens mål

Upplands-Bro kommun har tagit fram sju övergripande och långsiktiga mål, kallade kommunmål. Kommunmålen gäller för alla verksamheter och ska genomsyra nämndernas mål och kommunens styrdokument. Kommunens sju mål för mandatperioden 2022-2026 är:

- Stärkt medborgarnytta
- Service, valfrihet och konkurrensneutralitet
- Värdigt åldrande
- Livslångt lärande
- Social hållbarhet
- Småskaligt och attraktivt samhällsbyggande
- Minskat klimatavtryck

2.5.2. Kommunala styrdokument

Följande kommunala styrdokument har tillkommit sedan översiktsplanens aktualitetsprövning 2018:

- Policy för barns och ungas rättigheter och inflytande i Upplands-Bro kommun, beslutad av kommunfullmäktige den 25 oktober 2023

- Miljöpolicy för Upplands-Bro kommun med bolag, antagen av kommunfullmäktige den 29 mars 2023
- Miljö- och klimatstrategi 2023-2045, antagen av kommunfullmäktige den 26 april 2023
- Näringslivsstrategi 2021-2025, antagen av kommunfullmäktige den 15 december 2021
- Kultur- och fritidspolitisk strategi 2030, antagen av kommunfullmäktige den 30 mars 2022
- Avfallsplan 2023-2030 för Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommuner
- VA-plan, antagen av kommunfullmäktige den 13 juni 2018
- VA-policy, antagen av kommunfullmäktige den 13 juni 2018
- Vattentjänstplan, antagen av kommunfullmäktige den 13 december 2023
- Dagvattenplan, antagen av kommunfullmäktige den 15 juni 2022
- Dagvattenpolicy, antagen av kommunfullmäktige den 15 juni 2022
- Riktlinjer för dagvattenhantering, den 19 maj 2021
- Gång- och cykelplan med åtgärdsförslag 2021, antagen av tekniska nämnden den 20 september 2021
- Trafik- och tillgänglighetsprogram 2023, beslutad av tekniska nämnden den 6 mars 2023
- Cykelstrategi 2020-2025 – strategi för ökad och säker cykling i Upplands-Bro kommun, antagen av kommunfullmäktige den 18 december 2019

2.6. Övriga beslut av betydelse för översiktsplanens aktualitet

2.6.1. Väg 263, 912 och 269

Trafikverket genomförde 2013 en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för stråket Bålsta-Arlanda och Arlanda-Litslena (väg 263, 912 och 269). I ÅVS:en föreslogs bland annat en framtida omdragning av väg 912 förbi Lövhagen.

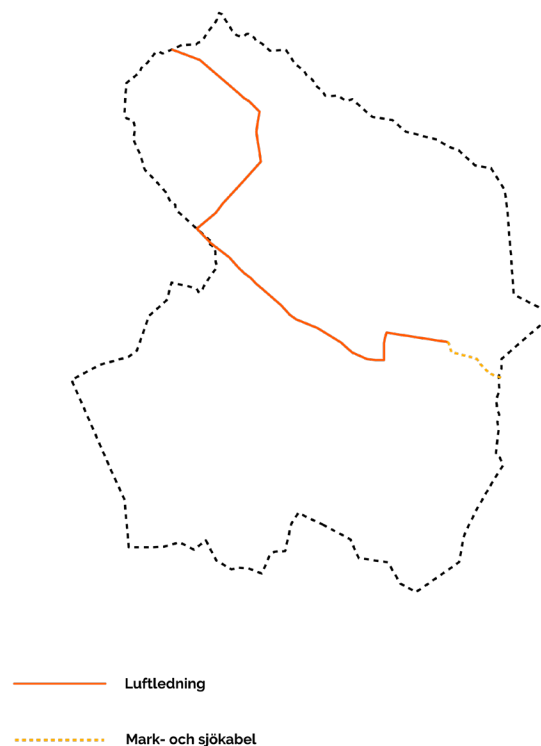
Trafikverket beslutade 2017 om fortsatt hantering utifrån ÅVS:en för sträckan, där Trafikverket bland annat beslutade att en eventuell ny vägsträckning förbi Lövhagen (väg 912) inte längre är aktuell då tung trafik i stället är hänvisad till Rotebroleden.

2.6.2. 400 kV-ledning mellan Hamra och Överby

Svenska kraftnät planerar för en ny 400 kV-ledning mellan stationerna Hamra i Enköpings kommun och Överby i Sollentuna kommun. Ledningen kommer att ersätta den befintliga 220 kV-ledningen som går mellan stationerna idag. Den befintliga ledningen går över Kungsängens övnings- och skjutfält idag.

Försvarmakten har motsatt sig att den nya 400 kV-ledningen dras över övnings- och skjutfältet. Svenska kraftnät har därför utrett alternativa sträckningar genom Upplands-Bro kommun.

I december 2023 skickade Svenska kraftnät in ansökan om koncession för den föreslagna ledningen till Energimarknadsinspektionen. Energimarknadsinspektionen kommer nu att handlägga ärendet och pröva om Svenska kraftnät får tillstånd att bygga ledningen. Upplands-Bro kommun kommer få möjlighet att yttra sig under prövningen. Handläggningstiden kan variera men Svenska kraftnät räknar med ett beslut under 2025/2026.

Figur 2. Illustration som visar Svenska Kraftnäts föreslagna ledningskoncession i Upplands-Bro kommun.

2.6.3. Kapacitet Stockholm, uppgradering av regionnätet i Stockholmsregionen

Vattenfall Eldistribution AB arbetar med att uppgradera regionnätet i Stockholmsregionen, däribland Upplands-Bro kommun. Vattenfall har genomfört samråd för flera sträckor inom Upplands-Bro kommun.

En av sträckorna som Vattenfall arbetar med är Överby-Kungsängen. Där ska Vattenfall spänningshöja en befintlig 70 kV-ledning som idag följer Svenska kraftnäts kraftledning över Kungsängens övnings- och skjutfält. Försvarsmakten har även här motsatt sig en dragning över deras område.

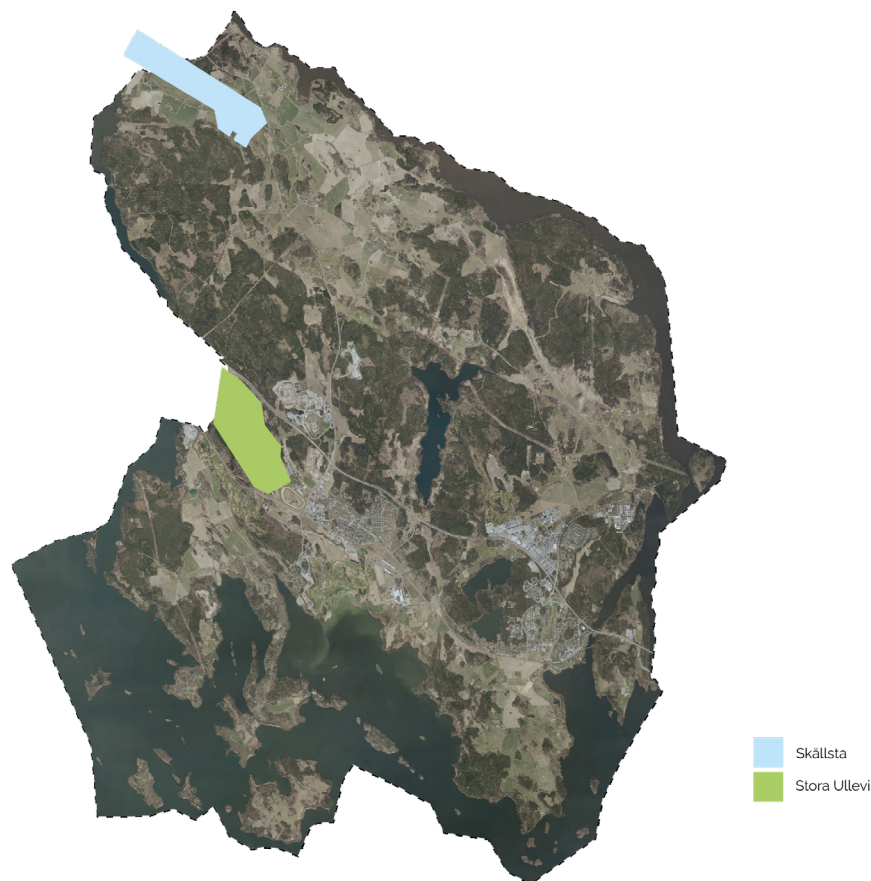
I mars 2024 har ännu inget beslut om sträckan för ledningsdragningen genom kommunen fattats.

2.6.4. Undersökningstillstånd enligt minerallagen

I april 2023 ansökte företaget European Battery Metals Pty Lts till Bergsstaten om undersökningstillstånd för områdena Stora Ullevi nr 101 och Skällstagruvan nr 101 i Upplands-Bro kommun. Båda ansökningarna gällde koncessionsmineralet grafit.

Upplands-Bro kommun fick möjlighet att yttra sig över ansökningarna i Bergsstatens prövning. Kommunen motsatte sig att undersökningstillstånd skulle beviljas och framförde att en framtida gruvetablering inte är förenlig med kommunens översiktsplan.

I september 2023 beviljade Bergsstaten undersökningstillstånd för båda områdena. Undersökningstillståndet innebär en ensamrätt för sökande till undersökningen av det beviljade området. Undersökningstillståndet gäller i tre år från och med den 26 september 2023.

Figur 3. Karta som visar områden där undersökningstillstånd enligt minerallagen söks.

2.6.5. Ansökan om tillstånd för bergtäktsverksamhet vid Kvarnibble

2022 ansökte Swerock AB om att bedriva bergtäktsverksamhet på en fastighet vid Kvarnibble.

Swerock inledde redan 2017 en process för att söka tillstånd på samma fastighet. Tillståndsansökan prövades då i Mark- och miljödomstolen i Nacka i november 2018 och fick tillstånd. Tillståndet överklagades av kommunen och närboende. I juli 2020 prövades ärendet i Mark- och miljööverdomstolen, där ansökan avslogs. Swerock överklagade Mark- och miljööverdomstolens avslag till Högsta domstolen, som inte beviljade prövningstillstånd.

Swerock motiverade en ny ansökan 2022 med att domstolarna styrkte behovet av ett kvalitativt bergmaterial i regionen, och gjorde vissa ändringar av den sökta åtgärden. Den 7 juli 2023 meddelade Mark- och miljödomstolen avslag på Swerocks ansökan. Swerock överklagade beslutet till Mark- och miljööverdomstolen. 19 december 2023 meddelade Mark- och miljööverdomstolen att de inte beviljade prövningstillstånd. Swerock har överklagat beslutet till Högsta domstolen som i mars 2024 ännu inte meddelat sin dom.

Översiktsplanens innehåll enligt 3 kap. plan- och bygglagen

3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. *Lag (2020:76)*.

4 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksintressen ska tillgodoses,
2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och
3. förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas. *Lag (2020:76)*.

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen. *Lag (2020:76)*.

3. Översiktsplanens aktualitet

Enligt 3 kap. 23§ plan- och bygglagen (PBL) ska kommunfullmäktige bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3-5§§ PBL.

Det är översiktsplanen i dess helhet som ska prövas. Det innebär att prövningen ska inkludera eventuella fördjupningar och tillägg. För Upplands-Bro kommuns del innebär det att den kommunövergripande översiktsplanen, ÖP 2010, prövas tillsammans med de fördjupade översiktsplanerna FÖP 2016 och FÖP Bro 2040.

I texten nedan används begreppet "översiktsplan" som ett samlingsbegrepp för samtliga översiktsplanedokument, alltså ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 tillsammans. Vid hänvisningar till ett specifikt dokument anges detta.

Nedan följer Samhällsbyggnadskontorets bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till innehållskraven i 3 kap. 3-5§§ PBL.

3.1. Övergripande

Handläggare på samhällsbyggnadskontoret framför att översiktsplanen generellt har gett god vägledning åt kommunens arbete inom samhällsbyggnad och fysisk planering.

Dock upplevs uppdelningen i de olika dokumenten, med den kommunövergripande översiktsplanen ÖP 2010 och de båda fördjupningarna, som otydlig.

De fördjupade översiktsplanerna FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 har tagits fram med ÖP 2010 som grund. Det innebär att de övergripande ställningstagandena i ÖP 2010 gäller även för fördjupningarna. Även vissa tematiska frågor, såsom kommunikationer, miljö kvalitetsnormer samt hälsa och säkerhet hanteras i ÖP 2010.

Handläggare framför att uppdelningen innebär att viktig information sprids över flera dokument, vilket kan skapa svårigheter i efterföljande planering och handläggning. Det framförs att man behöver "korsläsa" ÖP 2010 med fördjupningarna för att förstå vad som gäller utifrån vilken plan, och att detta medför en risk att vissa frågor glöms bort eller inte hanteras på rätt sätt. Ett samlat dokument hade underlättat arbetet för kommunens handläggare.

Det förefaller även vara relativt vanligt att privatpersoner, exploatörer och andra intressenter hänvisar till ÖP 2010 för områden och frågor där ÖP 2010 ersatts av fördjupningar. Ett samlat dokument hade även underlättat externa parter förståelse för kommunens översiktsplan och den föreslagna utvecklingen i kommunen.

Eftersom ÖP 2010 utgör grunden för de båda fördjupade översiktsplanerna blir det problematiskt om ställningstaganden i ÖP 2010 bedöms vara inaktuella. Det innebär att ställningstagandena i de efterkommande fördjupningarna i sådana fall bygger på till del utdaterade resonemang. Se till exempel avsnitt 2.3.1 *Miljö kvalitetsnormer för vatten*.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att kommunens översiktsplan gett god vägledning till efterföljande planering och beslut, och att den i dess nuvarande form kan fortsätta att ge vägledning i frågor rörande kommunens fysiska planering även framöver.

Det finns dock en önskan om att ta fram en kommunövergripande översiktsplan. Det skulle dels kunna bidra till att underlätta och effektivisera kommunens handläggning, men även bidra till ökad förståelse hos externa parter som privatpersoner, exploatörer, myndigheter och andra intressenter.

Mot bakgrund av detta ser Samhällsbyggnadskontoret att det finns ett behov av att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan, där kommunens föreslagna utveckling hanteras i ett samlat dokument.

3.2. Mark- och vattenanvändning

Vid en genomlysning av pågående genomförande- och detaljplaneprojekt framgick att de flesta projekt ligger inom utpekad markanvändning enligt översiktsplanen. Ett fåtal projekt avviker från översiktsplanens föreslagna markanvändning. Det gäller till exempel genomförandeprojektet Viby 19:3, samt de pågående detaljplaneuppdragen för Ekhammars gård, Lindormsnäs 1:5 samt Lejondals slott.

Andra detaljplaner följer översiktsplanens föreslagna markanvändning men avviker från ställningstagandena gällande volym, bostadstyp och/eller utformning. Det gäller till exempel den pågående detaljplanen för Tammsvik som föreslår en större mängd bostäder än FÖP 2016.

Det finns även områden som detaljpaneläggs som bedöms otydligt hanterade i kommunens översiktsplan, till exempel Örnäs, Norra Ståksön och Klövberga etapp 3.

Flera områden som pekas ut som framtida utvecklingsområden börjar närma sig ett färdigställande. Det handlar framför allt om utvecklingsområden i Kungsängen som pekas ut i ÖP 2010.

Handläggare på Samhällsbyggnadskontoret lyfter att översiktsplanen, och framför allt ÖP 2010, börjar bli gammal och lyfter behov av att se över och aktualisera den föreslagna mark- och vattenanvändningen för att säkerställa att den hålls aktuell.

De lyfter behov av att se över inriktningen och ställningstagandena rörande de utbyggnads- och utvecklingsområden som pekas ut i översiktsplanen för att dels säkerställa att den föreslagna utvecklingen fortfarande speglar den politiska viljan, dels undersöka om förutsättningarna har ändrats så att den föreslagna utvecklingen inte längre är lämplig. Bygglösenheten lyfter även att det finns ett behov av att följa upp utvecklingen inom respektive utbyggnads- och utredningsområde på landsbygden för att se hur många byggrätter som "finns kvar".

Exempel på områden som behöver studeras gällande förändrade förutsättningar är Enköpingsvägens västra verksamhetsområde som pekas ut som ett nytt mindre verksamhetsområde i ÖP 2010. Utredningar som togs fram i samband med framtagandet av FÖP Kungsängen visade att området har höga naturvärden. I samrådsförslaget till FÖP Kungsängen föreslogs verksamhetsområdet utgå för att i stället bevara dess höga naturvärden och ekosystemtjänster.

Vidare pekas området Lunda ut som ett utredningsområde för bebyggelse i FÖP 2016. I beskrivningen av området lyfts att Trafikverket genomfört ett åtgärdsvalsstudie för stråket Arlanda-Bålsta och kommit fram till att säkerhetshöjande åtgärder krävs för väg 912, och eventuellt även en omdragning av vägen. Trafikverket har därefter fattat beslut om att det inte är aktuellt med en omdragning av väg 912. Läs mer om Trafikverkets beslut under 2.6.1 *Väg 263, 912 och 269*.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att mark- och vattenanvändningen i stort är aktuell och att översiktsplanen kan fortsätta fungera vägledande även framöver.

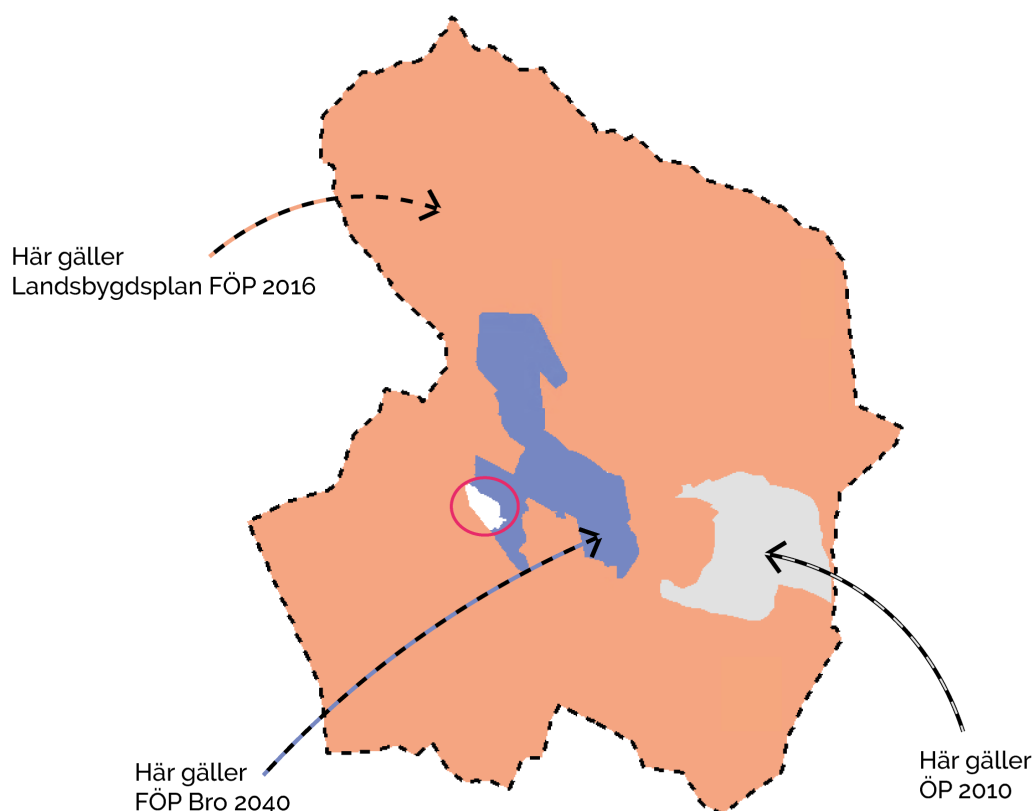
Översiktsplanen, framför allt ÖP 2010, börjar dock bli till åren och Upplands-Bro kommun har utvecklats snabbt sedan ÖP 2010 antogs. Samhällsbyggnadskontoret ser därför att det finns ett stort behov av att gå igenom och aktualisera kommunens ställningstaganden rörande mark- och vattenanvändningen för att säkerställa att översiktsplanen hålls aktuell.

En sådan översyn bör göras inom ramen för framtagandet av en ny kommunövergripande översiktsplan. I översynen bör kommunen studera om förutsättningarna ändrats på ett sådant sätt att den föreslagna utvecklingen inte längre är lämplig, om det finns konflikter mellan motstridiga allmänna intressen och om den föreslagna utvecklingen i översiktsplanen fortfarande är i linje med den politiska viljan.

3.3. Mark- och vattenanvändningskarta

ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 innehåller varsin mark- och vattenanvändningskarta för det geografiska område respektive plan avser. FÖP 2016 har ersatt ÖP 2010:s ställningstaganden rörande landsbygden, och FÖP Bro 2040 har ersatt ställningstagandena rörande Bro. I realiteten innebär detta att ÖP 2010:s mark- och vattenanvändningskarta endast är gällande för Kungsängen.

De tre mark- och vattenanvändningskartorna är framtagna vid tre olika tillfällen och det saknas samordning och enhetlighet mellan dem. De redovisar till exempel liknande utvecklingsförslag, men med olika namn och symboler. Detta kan skapa förvirring i tolkningen av utvecklingsförslagen, när de olika kartorna använder olika visuella principer.

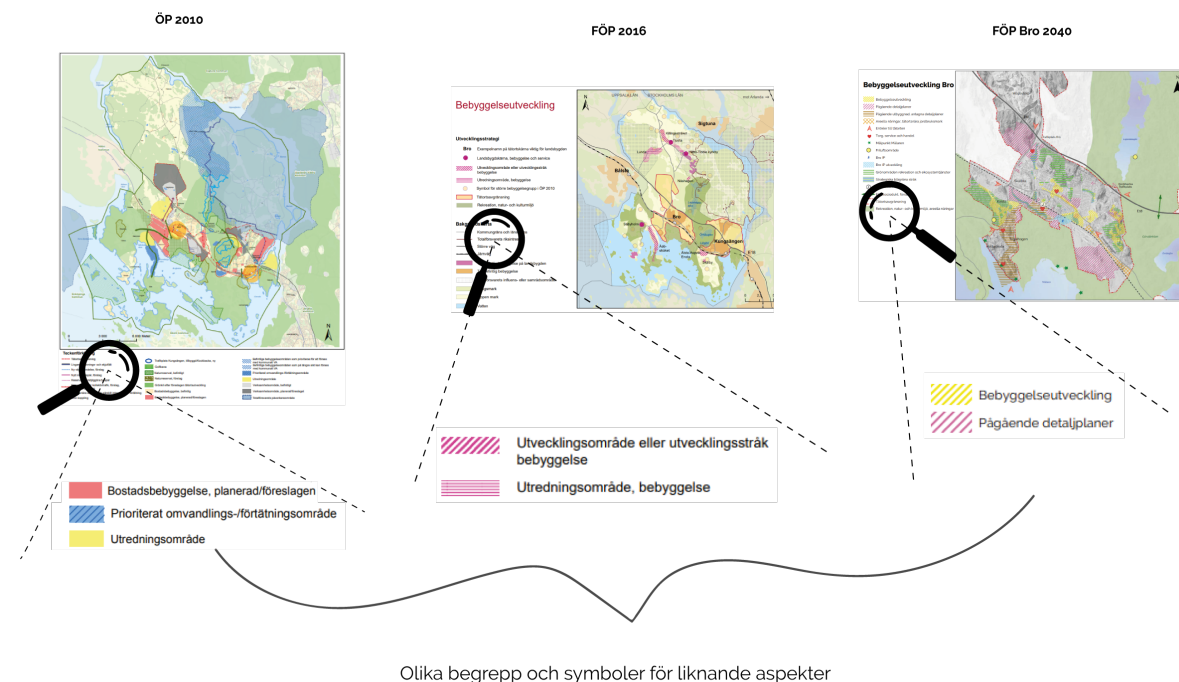
Figur 4. Illustration som visar vilka geografiska områden som ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 avser.

Vidare finns önskemål om att samla kartorna i en digital, interaktiv och sömlös karta på kommunens hemsida och i Samhällsbyggnadskontorets interna system. En digital kartaskulle kunna bidra till en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess, och ger användarna möjlighet att klicka på kartan för att få tillgång till riktlinjer och underlag för specifika platser i kommunen. Detta hade kunnat underlätta såväl det interna arbetet med handläggning och prövning, men hade även

kunnat underlätta för externa aktörer att förstå översiktsplanen.

I dagsläget bedömer Samhällsbyggnadskontoret att det inte är möjligt att skapa en samlad och sömlös karta på grund av den bristande enhetligheten mellan de tre kartorna.

I samband med antagandet av FÖP Bro 2040 ändrades tätortsavgränsningen där delar av området Kvista togs bort från tätortsavgränsningen för Bro. Det innebär att det berörda området idag är en vit fläck på kommunens mark- och vattenanvändningskarta. FÖP Bro anger att området övergår till att pekas ut för naturmark och reella näringar och föreslås tillhöra landsbygden.

Figur 5. Utsnitt från de tre mark-och vattenanvändningskartorna och dess teckenförklaringar.

Bedömning

Mark- och vattenanvändningskartorna speglar den föreslagna mark- och vattenanvändningen enligt respektive plan, och de får därmed anses vara aktuella.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer dock att det i dagsläget är svårt att ta till sig kommunens utvecklingsriktningar i kartorna då dessa inte redovisas på ett konsekvent sätt. En digital och sömlös mark- och vattenanvändningskarta över hela kommunen hade kunnat bidra till en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess och bidragit till effektivare planeringsprocess och handläggning.

Dagens uppdelning i tre separata kartor som saknar samordning gör att kommunen

Idag inte kan ha en digital och interaktiv mark- och vattenanvändningskarta för hela kommunen. Kontoret bedömer att detta endast kan åtgärdas genom att en ny kommunövergripande översiktsplan tas fram. I väntan på en sådan kan de tre kartorna digitaliseras och göras tillgängliga var och en för sig.

Vid ett framtida framtagande av en ny översiktsplan är det angeläget att underlätta förutsättningarna för digitaliseringen av denna. Läs mer om framtidens krav på digital översiktsplan i avsnitt 2.1.2 *Digital översiktsplan*.

Formerna för framtida mark- och vattenanvändningskartor behöver struktureras och standardiseras. Boverkets ÖP-modell ska användas för att strukturera kommunens geografiska information.

3.4. Riksintressen

ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 redovisar de riksintressen som gällde det berörda området när respektive plan antogs.

Riksintressena för kulturmiljövården och kommunikationer har ändrats under 2021-2022, läs mer under 2.2 *Riksintressen*.

I Länsstyrelsens underlag inför kommunens beslut om planeringsstrategi framför Länsstyrelsen att deras synpunkter gällande översiktsplanens påverkan på riksintresset Kungsängens övnings- och skjutfält, riksintresse för kulturmiljövården samt riksintresse för samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och stränder kvarstår. För mer information om Länsstyrelsens synpunkter se bilaga 1 *Länsstyrelsens underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi*.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret bedömer inte att riksintressena har förändrats på ett sådant sätt att det påverkar översiktsplanens aktualitet i dagsläget.

Framtida ändringar av riksintresseanspråken kan dock komma att få en betydande påverkan på kommunens mark- och vattenanvändningen och därmed översiktsplanens aktualitet, och det är därför viktigt att fortsätta bevaka frågan.

Förändrade riksintresseanspråk och Länsstyrelsens kvarvarande synpunkter på kommunens hantering av riksintressena i översiktsplanen bör hanteras vid ett framtida framtagande av en ny översiktsplan.

3.5. Miljökvalitetsnormer

3.5.1. Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormerna för vatten hanteras i kap 7 *Vattenplanering* i ÖP 2010.

I kapitlet beskrivs vad miljö kvalitetsnormer är och hur vattenförvaltningsarbetet går till. Som förslag till åtgärd anges bland annat att kommunen ska ta fram en vattenplan som visar hur vattenstatusen ska förbättras och hur fastställda miljö kvalitetsnormer säkerställas. En sådan vattenplan antogs av kommunfullmäktige 2015. Samhällsbyggnadskontoret har skrivit fram ett förslag till beslut om att revidera kommunens vattenplan. Frågan kommer att tas upp i Miljö- och energiutskottet i mars 2024.

Förutsättningarna har ändrats sedan ÖP 2010 och vattenplanen antogs, vilket har betydelse för hanteringen av miljö kvalitetsnormerna för vatten. Läs mer om de förändrade förutsättningarna under 2.3.1 *Miljö kvalitetsnormer för vatten*.

Länsstyrelsen har i sitt underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi angett att kommunen behöver göra en bedömning av hur kommande planer påverkar möjligheten att följa vattenförekomsternas miljö kvalitetsnormer. Läs mer i bilaga 1 *Länsstyrelsens underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi*.

Bedömning

Miljö kvalitetsnormerna för vatten hanteras i ÖP 2010. Dock har den föreslagna utvecklingen i kommunen ändrats i och med antagandet av fördjupade översiktsplaner. Det innebär att det kan ha tillkommit områden som påverkar vattenkvaliteten, utan att en analys av de kumulativa effekterna och helhetsbilden har gjorts.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer därför att ÖP 2010 inte visar den framtida utvecklingens påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten eller hur kommunen ska arbeta för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna inte överskrids.

Mot bakgrund av detta bedöms översiktsplanen inte vara aktuell gällande miljö kvalitetsnormerna för vatten.

3.5.2. Miljö kvalitetsnormer för luft och buller

Miljö kvalitetsnormerna för luft och buller hanteras i kap 9 *Hälsa och säkerhet* i ÖP 2010. Luftsituationen i Upplands-Bro kommun beskrivs som god. ÖP 2010 anger att luften ska uppnå eller bibehålla sådan kvalitet att gällande miljö kvalitetsnormer uppfylls.

För buller anger ÖP 2010 att kommunen ska följa de nationella riktvärdena för buller vid planering av ny bebyggelse. Avsteg från riktvärdena kan dock prövas i centrumnära lägen samt i lägen med god tillgång till service och kollektivtrafik. ÖP 2010 anger vidare som förslag till åtgärd att kommunen ska ta fram en åtgärdsplan för skyddsåtgärder mot buller längs de kommunala vägarna. En sådan åtgärdsplan har inte tagits fram.

2017 ändrades riktvärdena för trafikbuller vid bostadsbyggnader, läs mer i avsnitt 2.3.2 *Buller*.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret bedömer inte att de nya riktvärdena för trafikbuller påverkar översiktsplanens aktualitet. Frågan kan hanteras i berörda detaljplaner.

Ställningstagandena gällande miljö kvalitetsnormer för luft bedöms vara aktuella.

3.6. Bostadsförsörjning

ÖP 2010 anger att Upplands-Bro kommun ska vara en tillväxtkommun som ger plats åt nya bostadsområden och verksamheter. Ambitionen är att planera för en befolkningsutveckling till 35 000 invånare år 2030. Det innebär en ökning med cirka 11 000 personer jämfört med 2011 års befolkning, och ett tillskott med cirka 5 000 bostäder.

Enligt kommunens befolkningsprognos för åren 2023-2032 kommer befolkningsmålet om 35 000 invånare troligtvis uppnås tidigare än 2030. Enligt prognosen väntas befolkningen uppgå till drygt 36 900 invånare år 2030.

Under perioden 2011-2022 uppfördes strax under 3 000 bostäder enligt statistik från Statistiska centralbyrån. Detta stämmer väl överens med ambitionen enligt ÖP 2010. Vidare visar kommunens bostadsprognos för åren 2023-2032 att kommunen har en god planberedskap, med många nya bostäder i pågående detaljplaner.

Sammantaget visar kommunens befolkningsprognos, bostadsprognos och statistik över bostadsbyggandet att Upplands-Bro kommun har arbetat aktivt för att möjliggöra fler bostäder i kommunen. ÖP 2010:s inriktning om att kommunen ska vara en tillväxtkommun har varit en viktig ledstjärna för detta arbete.

3.6.1. Riktlinjer för bostadsförsörjningen

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjning (2000:1383) ska kommunfullmäktige anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod. Upplands-Bro kommuns riktlinjer antogs 2017 och bygger på ställningstagandena i ÖP 2010 samt kommunfullmäktiges övergripande mål för mandatperioden 2014-2018.

Upplands-Bro kommun har således inte uppfyllt kraven enligt lagen då kommunfullmäktige inte antog några riktlinjer för bostadsförsörjningen under mandatperioden 2018-2022.

Bedömning

Ett av kommunens mål är *småskaligt och attraktivt samhällsbyggande*, som bland

annat innebär att byggtakten ska sänkas. Läs mer om mål i avsnitt 2.5.1 *Kommunens mål*.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att det finns ett stort behov av att se över översiktsplanens ställningstaganden gällande bostadsbyggandet för att säkerställa att dessa stämmer överens med den politiska viljan.

Vidare finns ett stort behov av att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen för att följa lagstiftningen. Riktlinjerna måste antas senast 2026.

Samhällsbyggnadskontoret ser att en diskussion om kommunens framtida bostadsbyggande med fördel kan ske inom ramen för framtagandet av nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Dessa kan därefter ingå som underlag vid ett framtida framtagande av en ny översiktsplan.

3.7. Klimatrelaterade risker

Klimatrelaterade risker såsom översvämning, skred, ras och erosion beskrivs i kap 9 *Hälsa och säkerhet* i ÖP 2010. Där anges bland annat att kommunen ska ta fram detaljerade undersökningar i samband med planläggning och byggande i och intill områden med risk för översvämning, skred, ras och erosion. I ÖP 2010 redovisas områden med översvämningsrisk från Mälaren i kartan *Hälsa och säkerhet*. ÖP 2010 redovisar dock inte områden som är särskilt känsliga för översvämningar vid skyfall (lågpunkter) eller områden som är särskilt känsliga för ras, skred och erosion. Det framgår inte vilket underlag som ska användas för att bedöma behovet av detaljerade undersökningar i områden med risk för skred, ras och erosion eller översvämningar till följd av skyfall.

ÖP 2010 anger som förslag till åtgärd att kommunen ska ta fram en strategi för hur risk för skred, ras, erosion och översvämning vid befintlig bebyggelse och strategisk infrastruktur ska hanteras. Detta har inte gjorts.

FÖP 2016 beskriver några särskilt känsliga områden, bland annat ett område strax öster om Tjusta där fördjupade stabilitetsutredningar krävs för att utreda lämpligheten vid ny bebyggelse. FÖP 2016 redovisar även att vissa utvecklingsområden har lågpunkter där översvämningsproblem kan uppstå. I dessa områden behöver utformning och höjdsättning av framtida bebyggelse utredas tillsammans med dagvattenfrågan.

Kommunen arbetar för närvarande med att ta fram en strategi för klimatanpassning, som kommer fungera som ett viktigt underlag för kommunens översiktsplanering.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret anser att de klimatrelaterade riskerna är otydligt beskrivna och hanterade i översiktsplanen, då vissa risker redovisas i ÖP 2010 och andra i FÖP 2016. Vidare saknas en kommunövergripande karta över

riskområden och tydliga beskrivningar av hur kommunen ska arbeta för att riskerna ska minska eller upphöra.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer därför att översiktsplanen inte visar kommunens syn på klimatrelaterade risker, och hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Mot bakgrund av detta bedöms översiktsplanen inte vara aktuell gällande klimatrelaterade risker.

3.8. Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge, så kallade LIS-områden redovisas i del 3 *LIS-Landsbygdsutveckling i strandnära läge* i FÖP 2016.

Länsstyrelsen anser att det inte finns motiv att peka ut LIS-områden i närheten av Bro och Kungsängen, inom område av utvidgat strandskydd och/eller inom riksintresseområde för kulturmiljövård, friluftsliv eller naturvården. Detta beskrivs och bemöts i FÖP 2016.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att beskrivningarna av LIS-områden är aktuella utifrån nu rådande förutsättningar.

3.9. Nationella, regionala och mellankommunala frågor

3.9.1. Nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling

Kommunens översiktsplan ska redovisa hur kommunen avser att ta hänsyn till och ska samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala, mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling.

I ÖP 2010 redovisas detta i kap 15 *Uppfyllelse av nationella, regionala och lokala miljömål*, och i FÖP 2016 beskrivs detta i del 5 *Uppfyllelse av miljömål*.

I FÖP Bro 2040 redovisas detta i bilagan *Hållbarhetskonsekvensbeskrivning*.

Bedömning

ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 redovisar de nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling som var relevanta när respektive plan antogs.

Nya nationella och regionala mål, planer och program har tillkommit sedan 2018, läs mer om detta i kapitel 2 *Ändrade planeringsförutsättningar*. I dagsläget bedöms dock ändringarnas påverkan på översiktsplanens aktualitet vara begränsad.

Nya nationella och regionala mål, planer och program bör hanteras vid ett framtida framtagande av en ny översiktsplan.

3.9.2. Regionplan

Översiktsplanen ska redovisa om den avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den avviker samt redogöra för skälen till avvikelsen.

I ÖP 2010 redovisas hur planen förhåller sig till den då gällande regionplanen, RUFSS 2010, i kap 3 *Boende*. I FÖP 2016 redovisas hur planen förhåller sig till RUFSS 2010, och även samrådsförslaget till RUFSS 2015, i del 2 *Omvärldsperspektiv*.

I FÖP Bro 2040 beskrivs hur planen förhåller sig till den gällande regionplanen, RUFSS 2050, i bilagan *Planeringsförutsättningar* i avsnittet *Allmänna och mellankommunala frågor*. I texten beskrivs att FÖP Bro 2040 avviker från RUFSS, på vilket sätt och motiven till detta.

Bedömning

ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 redovisar hur planen förhåller sig till den regionala utvecklingsplan som gällde när respektive plan antogs.

För tillfället arbetar Region Stockholm med att ta fram en ny regional utvecklingsplan, som planeras att antas 2026. Den framtida regionala utvecklingsplanen kan komma att få en betydande påverkan på kommunens mark- och vattenanvändning och översiktsplanens aktualitet, och det är därför viktigt att fortsätta bevaka frågan.

I dagsläget bedöms översiktsplanen vara aktuell gällande förhållandet till regionplan.

3.9.3. Regionala och mellankommunala intressen

Översiktsplanen ska redovisa områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse. I ÖP 2010 redovisas detta i kap 14 *Sammanställning av mellankommunala frågor* och i FÖP 2016 i del 5 *Allmänna och mellankommunala intressen*.

I FÖP Bro beskrivs regionala och mellankommunala intressen i bilagan *Planeringsförutsättningar* i avsnittet *Allmänna och mellankommunala intressen*.

Bedömning

ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 redovisar de regionala och mellankommunala intressen som var relevanta när respektive plan antogs.

Inga nya mellankommunala intressen har tillkommit, och översiktsplanen bedöms vara aktuell gällande regionala och mellankommunala intressen.

4. Samlad bedömning och fortsatt arbete

4.1. Samlad bedömning

Upplands-Bro kommun har haft en kraftig tillväxt under de senaste åren, och kommer att fortsätta utvecklas under kommande år. Det är därför viktigt att översiktsplanen hålls aktuell så att den kan ge vägledning åt efterföljande planering och beslut.

Utifrån kartläggningen som presenteras i del 3 kan samhällsbyggnadskontoret konstatera att ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 i stort är aktuella, och tillsammans utgör ett översiktsplanepaket som kan ge vägledning åt efterföljande planering och beslut även under kommande år.

Samhällsbyggnadskontoret ser dock att det finns ett behov av att gå igenom och aktualisera ställningstagandena rörande mark- och vattenanvändning och bostadsförsörjning för att säkerställa att den föreslagna utvecklingen är förenlig med nu rådande förutsättningar och överensstämmer med den politiska viljeriktningen för kommunens utveckling.

En sådan översyn bör göras inom ramen för framtagande av en ny översiktsplan. Mot bakgrund av detta ser samhällsbyggnadskontoret att kommunen bör påbörja arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

ÖP 2010 utgör grunden för de båda fördjupade översiktsplanerna, och har siktet på år 2030. Det är i skrivande stund knappt sex år kvar till 2030, och samhällsbyggnadskontoret ser att kommunen behöver flytta fram siktet till 2050.

Samhällsbyggnadskontoret har beräknat hur lång tid det tagit att ta fram ÖP 2010, FÖP 2016 och FÖP Bro 2040 från uppdrag till antagande av respektive plan. Det tog fem och ett halvt år att ta fram såväl ÖP 2010 som FÖP 2016. FÖP Bro tog endast fyra år att ta fram, vilket får anses vara snabbt i sammanhanget. Samhällsbyggnadskontoret ser mot bakgrund av detta att det är rimligt att anta att det kommer ta cirka fem år att ta fram en ny översiktsplan. Givet att kommunstyrelsen uppdrar åt samhällsbyggnadskontoret att ta fram en ny översiktsplan 2024 skulle en ny översiktsplan uppskattningsvis kunna antas 2029, och ersätta de övergripande ställningstaganden som uttrycks i ÖP 2010 och som sträcker sig till år 2030.

Vid ett framtida framtagande av en ny översiktsplan bör miljö kvalitetsnormerna för vatten och klimatrelaterade risker belysas särskilt för att säkerställa att översiktsplanen uppnår lagkraven enligt 3 kap. PBL. Läs mer i avsnitt 3.5.1 *Miljö kvalitetsnormer för vatten* och 3.7 *Klimatrelaterade risker*.

För att kommunens översiktsplan ska kunna bidra till en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess bör en framtida översiktsplan utformas med en digital version. Digitala översiktsplanekartor gör att användare kan ta del av informationen områdesvis eller tematiskt utifrån olika intresseområden, såsom utvecklingsinriktning, riksintressen, kulturmiljö, transport eller grönstruktur. Som arbetssätt kan en digital översiktsplan bidra till kortare och effektivare handläggningsprocesser. Detta kommer att vara ett krav för översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026, läs mer i avsnitt 2.1.2 *Digital översiktsplan*.

Syftet med Planeringsstrategin är att översiktsplaneringen ska bedrivas mer kontinuerligt och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Som en del i detta bör kommunen eftersträva att underlätta och effektivisera uppföljningen av översiktsplanen. Det innebär att mål och strategier bör kunna följas upp och tydligare kunna omvandlas till exempelvis nämndmål och enhetsmål som konkretiseras i kontorens verksamhetsplanering. Om utvärderingen sker på ett liknande sätt blir det lättare att utvärdera översiktsplanens måluppfyllelse kontinuerligt. Resultatet bör återrapporteras till kommunstyrelsen. En framtida översiktsplan bör utformas för att underlätta och effektivisera uppföljningen av översiktsplanen.

I arbetet med att ta fram denna planeringsstrategi har samhällsbyggnadskontoret inte undersökt om översiktsplanen fortfarande speglar den politiska viljeriktningen för kommunens utveckling. Anledningen till detta är att kontoret relativt tidigt kunde konstatera ett behov av att ta fram en ny översiktsplan. Samhällsbyggnadskontoret ser att diskussionen och dialogen om kommunens framtida utveckling bör föras inom ramen för framtagandet av en ny översiktsplan för Upplands-Bro kommun.

4.2. Samhällsbyggnadskontorets förslag till fortsatt arbete

Samhällsbyggnadskontoret föreslår att kommunstyrelsen ger kontoret i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Upplands-Bro kommun, med planerat antagande innan 2030. Det påbörjade arbetet med fördjupad översiktsplan för Kungsängen bör införlivas i arbetet med ny kommunövergripande översiktsplan för att säkerställa att redan gjorda utredningar och inkomna synpunkter tillvaratas i den fortsatta planprocessen.

Ett eventuellt uppdrag att ta fram en ny översiktsplan hanteras som ett separat ärende och ingår inte i beslutet att anta planeringsstrategin.

Samhällsbyggnadskontoret

Besöksadress Furuhällsplan 1, 196 40 Kungsängen

Postadress Upplands-Bro Kommun, 196 81, Kungsängen

Telefon 08-581 690 00 **E-post** kommun@upplands-bro.se

Webbplats upplands-bro.se

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

Enheten för bostäder och fysisk planering

Upplands-Bro kommun
kommunstyrelsen@upplands-bro.se

Länsstyrelsens underlag inför Upplands-Bro kommuns beslut om planeringsstrategi

Kommunfullmäktige ska enligt 3 kap. 23 § plan- och bygglagen (PBL) anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Där ska kommunen bland annat ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt bedöma om planen fortsatt är aktuell i förhållanden till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket p1 - 2 samt 5 § PBL. Om kommunen antar en ny översiktsplan inom 24 månader efter ordinarie val gäller inte kravet om planeringsstrategi.

För att underlätta kommunernas arbete enligt ovan ska länsstyrelsen under de sista två åren av mandatperioden, eller när kommunen begär det, lämna ett underlag till kommunerna där statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet redovisas. I underlaget ska länsstyrelsen redovisa hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen samt om någon del av länsstyrelsens granskningsyttrande över planen inte längre gäller.

Kommunens gällande översiktsplan

Upplands-Bro kommuns översiktsplan antogs 2011. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat den 23 maj 2011. Länsstyrelsen har senast lämnat en sammanfattande redogörelse till kommunen i november 2017.

Översiktsplanen gäller tillsammans med följande fördjupning:

- FÖP Landsbygden, antagen 2017. Till FÖP Landsbygden hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 19 oktober 2016.

Kommunen har också pågående processer för att ta fram fördjupningar av översiktsplanen för Bro och Kungsängen tätorter.

Är Länsstyrelsens senaste granskningsyttrande aktuellt?

Länsstyrelsen kan konstatera att vissa delar av länsstyrelsens granskningsyttranden från den 23 maj 2011 samt den 19 oktober 2016 inte kvarstår. Nedan redogör Länsstyrelsen för om synpunkterna i granskningsyttrandet över översiktsplanen samt fördjupningen av översiktsplanen kvarstår eller inte.

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

Kommunomfattande översiktsplan

Länsstyrelsens synpunkter gällande utbyggnadsområden i Bro

Kommunen har tagit fram ett förslag till fördjupning av översiktsplanen för Bro som var på granskning under 2021. Eftersom ställningstaganden i den kommunomfattande översiktsplanen från 2011 gällande utbyggnadsområden inom och i närheten av Bro inom snar framtid kommer att ersättas av fördjupningen hänvisar Länsstyrelsen till granskningsyttrandet över fördjupningen daterat den 27 september 2021 (dnr: 4012-41058-2021).

Angående området söder om Ginnlögs väg som i den kommunomfattande översiktsplanen pekas ut för bostadsexploatering bedömde Länsstyrelsen i granskningsyttrandet att förslaget inte var förenligt med de värden som området representerade och att en utbyggnad här påtagligt skulle skada kulturvärdena på platsen. Kommunen har valt att inte gå vidare med planering av bebyggelse i området och i fördjupningen av översiktsplanen för landsbygden har kommunen pekat ut området för rekreation. Länsstyrelsen stödjer detta ställningstagande.

Kungsängens övnings- och skjutfält med påverkansområde, riksintresse enligt 3 kap. 9 § miljöbalken

Länsstyrelsens synpunkter om hur Forsvarsmaktens intressen kan tillgodoses kvarstår delvis inom kommunens tätortsavgränsning för Kungsängen. Se Länsstyrelsens samrådsyttrande över FÖP Kungsängen daterat den 12 oktober 2020 (dnr: 4011-27857-2020) för mer information. I övrigt hänvisar Länsstyrelsen till granskningsyttrandet över FÖP Landsbygden daterat den 19 oktober 2016 (dnr: 4012-27578-2016).

Kulturmiljövård, riksintresse enligt 3 kap. 6 § miljöbalken

I granskningsyttrandet påpekade Länsstyrelsen att texterna i förslaget till ny översiktsplan inte var uppdaterade utifrån de värdetexter som Riksantikvarieämbetet beslutade om 1997. Sedan översiktsplanen antogs har Riksantikvarieämbetet tagit nya beslut gällande riksintressena för kulturmiljövården. Riksintresset för kulturmiljövården i Bro tätort har upphävts medan motivs- och uttryckstexterna för riksintressena Håtuna-Håbo-Tibble, Låssa och Görvåln har uppdaterats.

Järnvägsnät, riksintresse enligt 3 kap. 8 § miljöbalken

Länsstyrelsens synpunkter har tillgodosetts i den antagna översiktsplanen och kvarstår således inte.

Samlande natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och stränder, riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken

Länsstyrelsens synpunkter om förtydliganden att det är områdets samlade natur- och kulturvärden som avses för riksintresset har tillgodosetts i den antagna

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

översiktsplanen och kvarstår således inte. Kommunen har dock sedan dess ändrat tätortsavgränsningen för Kungsängen på så sätt att norra Stäksön nu ingår i tätorten, vilket framgår av FÖP Landsbygden samt samrådsförslaget till FÖP Kungsängen. Länsstyrelsens ställningstaganden angående detta framgår bland annat av granskningsyttrande över FÖP Landsbygden daterat den 19 oktober 2016 (dnr: 4012-27578-2016) samt samrådsyttrandet över FÖP Kungsängen daterat 12 oktober 2020 (dnr: 4011-27857-2020).

Vatten/miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsens synpunkter är tillgodosedda i den antagna översiktsplanen och kvarstår således inte. Kommunen har även påbörjat ett arbete med en VA-plan. Dock har nya förutsättningar tillkommit sedan planen har antagits som har betydelse för hanteringen av miljökvalitetsnormer för vatten i planeringen. Den 1 januari 2019 trädde vissa ändringar i miljöbalken i kraft vad gäller miljökvalitetsnormer för vatten. Länsstyrelsen vill också informera kommunen om att från och med den 22 december 2021 gäller nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster (se <https://viss.lansstyrelsen.se/>). En skillnad mot tidigare är att miljökvalitetsnormen nu kan skilja sig åt mellan olika kvalitetsfaktorer för samma vattenförekomst. Det möjliggör att de kvalitetsfaktorer som är svåra att förbättra till det ursprungliga måläret (2015) kan medges en tidsfrist eller få mindre stränga krav. Kommunen behöver göra en bedömning av hur kommande planer påverkar möjligheten att följa alla vattenförekomstens miljökvalitetsnormer. Se mer i avsnittet ”Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen” på sid 9.

Flygplats för allmänflyg /fråga om mellankommunal samordning

Synpunkter från granskningsyttrandet är inte längre aktuella då arbetet är nedlagt.

Miljö- och riskfrågor vid detaljplanering

Länsstyrelsens synpunkter om att frågor som berör hälsa- och säkerhet måste följas upp i efterföljande planering kvarstår. Inom området har nya riktlinjer och rekommendationer tillkommit sedan planen antogs. Se mer under avsnittet om nya förhållanden.

FÖP Landsbygden

Nedan presenteras hur förändrade förutsättningar förhåller sig till Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet över fördjupningen av översiktsplanen för landsbygden från den 19 oktober 2016 (dnr: 4012-27578-2016).

*Samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och strandområden –
riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken*

Datum
2022-01-24Beteckning
4013-72617-2021

Länsstyrelsen vidhåller att det krävs ett utvecklat underlag för att kunna ta ställning till om den tätortsavgränsning som presenteras i FÖP Landsbygden och där norra Ståksön blir en del av tätorten Kungsängen är lämplig med hänsyn till riksintresset och synpunkterna kvarstår således. Kommunen har sedan dess påbörjat arbete med en fördjupning av översiktsplanen för Kungsängen. I samrådsskedet för FÖP Kungsängen bedömde Länsstyrelsen att det inte fanns tillräckligt underlag för att bedöma om den föreslagna bebyggelseutvecklingen kan komma att påtagligt skada de samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och strandområden som är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken (se yttrande den 12 oktober 2020, dnr: 4011-27857-2020). FÖP Kungsängen har ännu inte varit på granskning.

Naturvård och friluftsliv, 3 kap. 6 § miljöbalken

I granskningsyttrandet framförde Länsstyrelsen att södra delen av utvecklingsstråket Ådö-stråket berör både ett område av riksintresse för naturvård och ett område av riksintresse för friluftsliv och att en bebyggelseutveckling i området kan innebära påtaglig skada på dessa riksintressen. Länsstyrelsen påpekade också att området omfattas av de samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och strandområden som är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken. I den antagna FÖP Landsbygden har kommunen minskat den föreslagna bebyggelseutvecklingen i den södra delen av Ådö-stråket och beskrivningen av området har också kompletterats för att bättre synliggöra värdena i området. Påverkan på riksintressena som resultat av en exploatering i det här området behöver bedömas i detaljplaneringen. Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet över FÖP Landsbygden kvarstår således delvis.

Kulturmiljövård, 3 kap. 6 § miljöbalken

Den föreslagna bebyggelseutvecklingen berör tre områden av riksintresse för kulturmiljövården. Landsbygds kärnorna Tjusta och Håbo-Tibble kyrkby, utvecklingsstråket Killingestråket samt utredningsområdet mellan Tjusta och Håbo-Tibble kyrkby berör riksintesseområdet Håtuna-Håbo-Tibble (AB 35). Landsbygds kärnan Säbyholm och en begränsad del av utvecklingsstråket Ådöstråket berör riksintesseområdet Låssa (AB 34). Utvecklingsområdena Ålsta-Aspvik-Ensta och Skälby berör riksintesseområdet Görväln (AB 23). Riksantikvarieämbetet har sedan FÖP Landsbygden antogs tagit nya beslut för samtliga av dessa riksintressen.

Länsstyrelsen vidhåller synpunkten att planens översiktliga karaktär gör att lämpligheten av den föreslagna bebyggelseutvecklingen inom ovanstående riksintesseområden är svår att förutse och synpunkten kvarstår således. Det är fortsatt viktigt att kommunen tar hänsyn till riksintressena vid fortsatt detaljplanering, lovgivning och tillståndsprövning för att undvika att påtaglig skada uppstår.

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

Kommunikationer, 3 kap. 8 miljöbalken

Länsstyrelsen efterfrågade i granskningsyttrandet att planen skulle kompletteras med en karta och beskrivning av riksintressena för kommunikation. En sådan karta finns nu i dokumentet "Planeringsförutsättningar" som hör till planen.

Länsstyrelsen framförde också att planen borde inkludera en karta som redovisar influensområdet för flygbuller för riksintresset Arlanda flygplats enligt Länsstyrelsens beslut den 23 juni 2008 (dnr 4003-05-15170). Sedan planen antogs har Trafikverket beslutat om en ny precisering av riksintresset Arlanda: [Riksintresseprecisering för Stockholm Arlanda Airport \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org/riksintresseprecisering-for-stockholm-arlanda-airport)

Totalförsvaret, 3 kap. 9 § miljöbalken

Försvarsmaktens senaste beslut om riksintressen är från slutet av 2019: [Bilaga 13 Stockholm 2019-.pdf \(forsvarsmakten.se\)](https://forsvarsmakten.se/bilaga-13-stockholm-2019-pdf)

Landsbygds kärnan Håbo-Tibble kyrkby och utredningsområdet mellan Tjusta och Håbo-Tibble kyrkby ligger inom påverkansområdet (tidigare kallat "influensområde") för Kungsängens övnings- och skjutfält. Länsstyrelsen framförde i granskningsyttrandet att nya bostäder och annan störningskänslig bebyggelse inom påverkansområdet kan innebära påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen efterfrågade också att det borde framgå av planen att ny störningskänslig bebyggelse inom påverkansområdet för Kungsängens övnings- och skjutfält kan innebära påtaglig skada på riksintresset och därför är olämplig.

Kommunen skriver i utställningsutlåtandet att ingen ny bostadsbebyggelse föreslås inom riksintresset. De konstaterar vidare att eventuell tillkommande bygglovspliktig bebyggelse alltid ska samrådats med Försvarsmakten oavsett vilket ändamål bebyggelsen har. Kommunens bedömning är att det inte behövs en särskild planeringsinriktning om att ny störningskänslig bebyggelse inom influensområdet för Kungsängens övnings- och skjutfält är olämplig.

Länsstyrelsen vidhåller synpunkterna från granskningsyttrandet och konstaterar att det är viktigt att uppmärksamma frågan om påverkan på riksintresset tidigt vid eventuell fortsatt detaljplanering i lägen som berör Kungsängens övnings- och skjutfält. Tidigare synpunkter kvarstår således.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen konstaterade i granskningsyttrandet att fördjupningen av översiktsplanen inte kan anses motverka uppfyllandet av en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen rekommenderade i granskningsyttrandet kommunen att hantera miljö kvalitetsnormer för vatten på en övergripande nivå, till exempel per avrinningsområde, för att underlätta hanteringen av miljö kvalitetsnormer vid framtagandet av enskilda detaljplaner. Denna synpunkt kvarstår.

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

Se också information om nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster under rubrik ”Vatten/miljökvalitetsnormer” på sid. 3.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Länsstyrelsen vidhåller synpunkten att det inte finns motiv till att redovisa LIS-områden i närheten av tätorterna Bro och Kungsängen eller att det är lämpligt att redovisa LIS-områden i områden inom utvidgat strandskydd och/eller inom utpekade riksintressen för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 miljöbalken.

I granskningsyttrandet hänvisade Länsstyrelsen till sitt beslut om utvidgat strandskydd från den 14 september 2014 (dnr: 511-39869-2012). Beslutet överklagades till regeringen, som i sitt beslut den 13 december 2017 upphävde Länsstyrelsens beslut och återförvisade ärendet till Länsstyrelsen för fortsatt handläggning. Länsstyrelsen tog nytt beslut om utvidgat strandskydd i Upplands-Bro den 13 november 2018 (dnr: 511-53095-2017). Beslutet har överklagats till regeringen som ännu inte fattat beslut.

Bebyggelsens lämplighet med hänsyn till hälsa, säkerhet, risk för översvämningar m.m.

Risk för översvämning

Länsstyrelsens önskemål om att FÖP Landsbygden skulle inkludera en hänvisning till rekommendationer gällande lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Mälaren är tillgodosett i den antagna planen. Sedan planen antogs har Länsstyrelsen även beslutat om rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar: [Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar i Stockholms län \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/planering-och-utveckling/planering/2021/2021-06-10-rekommendationer-for-lagsta-grundlaggningsnivau-langs-vattendrag-och-sjolar-i-stockholms-lan)

Buller

Sedan granskningsskedet har kommunen förtydligat beskrivningen av den militära verksamheten på Kungsängens övnings- och skjutfält som bullerkälla. Länsstyrelsens synpunkt är därmed tillgodosedd i den antagna planen och kvarstår således inte.

Efterföljande planering

Länsstyrelsen vidhåller synpunkten att störningar och risker behöver beaktas i efterföljande planering och tillståndsbeslut, så att bebyggelsen blir lämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

Nedan redovisas kortfattat statliga och mellankommunala frågor som berör Upplands-Bro kommun och som är nya sedan gällande översiktsplan antogs. De statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet och för kommunens översiktsplanering, redovisas mer utförligt i Länsstyrelsens [Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering](#). Den senaste versionen är daterad den 5 maj 2020, och finns tillgänglig på Länsstyrelsens webbplats. Sammanställningen bifogas även i bilaga 1.

Det är även möjligt att söka underlag i länsstyrelsernas gemensamma webbtjänst [Planeringskatalogen](#). Syftet med Planeringskatalogen, som fungerar som en digital katalog, är att samla relevanta underlag på ett ställe för att på så sätt underlätta sökning av planeringsunderlag. I katalogen finns underlag i form av dokument och geodata. Både länsstyrelsens underlag och underlag från andra statliga myndigheter finns tillgängliga.

Riksintressen

- Regeringen har gett Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Energimyndigheten, Tillväxtverket och Trafikverket i uppdrag att göra en översyn av sina respektive anspråk på områden av riksintressen. Boverket har utsetts att vara samordnande myndighet i uppdraget. Regeringens förväntan är att översynen ska leda till en kraftig minskning av både antalet anspråk på områden av riksintresse och riksintresseområdenas samlade areella utbredning. Boverket redovisade den del av uppdraget som avser översyn av kriterierna för områden av riksintressen till regeringen i november 2020. Slutredovisningen skedde i september 2021. Delredovisningen från 2020: [Översyn kriterier riksintressen - Boverket](#) Slutredovisningen från september 2021: [Översyn av kriterierna för och anspråk på områden av riksintresse - Boverket](#)
- Länsstyrelsen har under de senaste åren arbetat med en översyn av riksintressen för kulturmiljövården. Översynen sker i dialog med länets kommuner och syftet är att skapa en ökad förutsägbarhet och tydlighet i frågor som rör planering och byggande i länet. Värdeexperter, urval och avgränsningar har setts över och för många riksintressen finns nu ett nytt beslut från Riksantikvarieämbetet.

För följande riksintressen för kulturmiljövården som berör Upplands-Bro kommun finns ett nytt beslut:

- Håtuna-Håbo-Tibble (AB 35) RAÄ beslut 2021-05-25
- Låssa (AB 34) RAÄ beslut 2021-05-25
- Görväln (AB 32) RAÄ beslut 2021-06-09

Följande riksintressen har tagits bort:

- Bro (AB 33) RAÄ beslut 2020-11-30

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

- Trafikverket arbetar med ett nytt utpekande av riksintressen för trafikslagens anläggningar. De bedömer att det nya utpekandet kan antas under våren 2022. Trafikverket har också tagit fram nya kriterier för riksintresseanspråken, kriterierna beslutades under 2020. Till dess att ett nytt utpekande har antagits gäller beslutet från oktober 2018 då tabellen riksintressen senast uppdaterades.
- Trafikverket beslutade den 31 mars 2021 om [ny riksintresseprecisering för Stockholm Arlanda Airport](#). Preciseringen gäller påverkansområde för flygbuller och påverkansområde för lågfartsflyg. Riksintresset förhåller sig till en miljödom från 2017 som reglerar trafiken med lågfartsflyg runt Arlanda.
- Försvarmakten ser regelbundet över sina värdebeskrivningar för riksintresse för totalförsvaret. Senaste uppdateringen är från december 2019 och går att hitta här: [Bilaga 13 Stockholm 2019-.pdf \(forsvarsmakten.se\)](#)

Mellankommunala frågor

- Boverket har uppdaterat och publicerat ny [tillsynsvägledning](#) för länsstyrelserna om hur planläggning bör ske med hänsyn till mellankommunala och regionala förhållanden.
- Den 1 januari 2019 infördes ett nytt kapitel 7 i PBL, *Regional fysisk planering*. Bestämmelserna gäller för Region Stockholm och Region Skåne, vilka fungerar som regionplaneorgan. Regionplaneorganen ska ha en aktuell antagen regionplan som anger grundragen för användningen av mark och vatten i regionen. Regionplanen ska ge vägledning i beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.
- Den 1 april 2020 infördes ändringar i 3 kap. 5§ punkt 6 PBL som innebär att kommunen i översiktsplanen ska redovisa sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.
- Region Stockholm har tagit fram en ny regional utvecklingsplan, RUFS 2050 som vann laga kraft i oktober 2018. Planen är vägledande för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser samt andra planer och program för fysisk planering i länet.
- En ny [länsplan för transportinfrastruktur för 2018–2029](#) fastställdes 21 september 2018. Region Stockholm arbetar med att revidera länsplanen för perioden 2022-2033. Den reviderade länsplanen kommer antagligen att fastställas av regionfullmäktige under våren 2022.
- Länsstyrelsen, Storsthlm och Region Stockholm fattade i december 2018 beslut om en [regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län](#). Planen är en långsiktig gemensam strategi för länets vattenförsörjning och pekar ut regionalt viktiga vattenresurser. I Upplands-Bro är vattenresurserna Uppsalaåsen-Lindormsnäs och Uppsalaåsen-Toresta Jordbromalm utpekade som hög regional prioritet.

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

- För ytterligare underlag antagna av Region Stockholm och som har betydelse för kommunernas framtagande av planeringsstrategi och översiktsplan se bilaga 2 samt <http://rufs.se/publikationer/> eller via sökfunktionen på www.sll.se.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

- Den 1 januari 2019 trädde vissa ändringar i miljöbalken i kraft vad gäller miljö kvalitetsnormer för vatten. Från och med den 22 december gäller också nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Sveriges vattendistrikt. Dessa miljö kvalitetsnormer säger vilken status ett grundvatten eller ytvatten ska ha vid en given tidpunkt. Nyligen beslutade också Vattendlegationen för norra Östersjön om ett nytt åtgärdsprogram för 2021-2027. I programmet har kommunerna en tydlig roll att tillgodose miljö kvalitetsnormer för vatten i fysisk planering genom åtgärd 4 som anger att kommunen ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärdsprogrammet skulle träda i kraft senast 22 december 2021 men eftersom regeringen vill pröva förslagen till åtgärdsprogram gäller ännu inte de nya programmen. Inte heller de nya förvaltningsplanerna gäller. Däremot omfattas inte miljö kvalitetsnormerna av regeringsprövningen. Mer information finns på Vattenmyndigheternas webbsida: [Nya miljö kvalitetsnormer börjar gälla | Vattenmyndigheterna](#) och i Vatteninformation Sverige (VISS): [Välkommen till VISS \(lansstyrelsen.se\)](#)
- På Länsstyrelsens webbplats finns en handledning från 2018 om [kommunal vattenplanering](#) som tagits fram inom projektet Life IP Rich Waters. Handledningen ska fungera som ett stöd till kommunernas arbete med vattenfrågor.

Klimatrelaterade risker

- Den 1 augusti 2018 trädde ändringarna i 3 kap. 5 § PBL, gällande förbättrad beredskap för klimatförändringar, i kraft. Ändringarna innebär ett krav på att kommunerna i översiktsplanen ska redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade och hur riskerna kan minska eller upphöra. Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd för hur kommunerna kan hantera frågan i översiktsplaneringen. [Metodstöd för klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen](#).
- Länsstyrelsen har tagit fram rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå med hänsyn till risken för översvämning [längs vattendrag och sjöar](#), längs [Östersjökusten](#), vid [Mälaren](#) samt för planering med hänsyn till [skyfallsöversvämning](#). Rekommendationerna är avsedda som stöd i

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

kommunernas planering av ny bebyggelse som ligger i översvänningshotade områden.

- Länsstyrelsen har under 2021 publicerat en ny översiktlig och länstäckande skyfallskartering som ska vara till stöd för länets arbete med översvänningsrisker. Målet med karteringen är att skapa ett länstäckande kunskapsunderlag för att kunna hantera översvänningsrisker till följd av skyfall som kan uppstå i ett framtida klimat. Skyfallskarteringen kan användas som planeringsunderlag för bland annat riskhantering, beredskapsplanering, detaljplanering i tidigt skede och översiktsplanering. Skyfallskarteringen finns i Länsstyrelsens geodataportal.

Buller och farligt gods

- I juli 2017 beslutade regeringen om en ändring i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader som innehåller nya riktvärden för utomhusbuller från spår-, väg- och flygtrafik vid bostadsbebyggelse.
- Länsstyrelsen har tagit fram, [Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods \(2016:4\)](#). Syftet med riktlinjerna är att ge vägledning och underlätta hanteringen av riskfrågor relaterade till farligt gods i planprocessen. Riktlinjerna tydliggör även hur Länsstyrelsen i Stockholms län bedömer risker vid granskning av detaljplaner och översiktsplaner.

Övriga frågor

- I december 2020 lämnade utredningen om översyn av strandskyddet sitt betänkande till regeringen ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd”, SOU 2020:78. Utredningen föreslår ett flertal förändringar i lagstiftningen, bland annat att mindre sjöar och vattendrag samt anlagda vatten inte ska omfattas av strandskydd medan det inom vattenområden av särskild betydelse för djur och växtlivet eller inom områden där bebyggelsestrycket är högt ställs krav på stor restriktivitet vid tillämpningen av de särskilda skälen i 18 c § första stycket 1-6. Förslaget innebär delvis nya särskilda skäl jämfört med LIS. Regeringen har den 10 november 2021 beslutat om en lagrådsremiss och avser att ta fram en proposition efter att lagrådet har inkommit med synpunkter på remissen. I lagrådsremissen förslås att områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) ersätts med ”strandnära utvecklingsområden”.
- Den 1 april 2020 infördes ändringar i plan- och bygglagens tredje kapitel med syfte att säkerställa en bättre kontinuitet i översiktsplaneringen och för att översiktsplanen i högre utsträckning än idag ska underlätta i efterföljande planering och prövning. Ändringarna innebär bland annat att kommunen måste anta en så kallad planeringsstrategi inom 24 månader efter ordinarie val. Planeringsstrategin ersätter den tidigare aktualitetsprövningen av översiktsplanen. Ändringarna innebär också att kommunen i översiktsplanen

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

ska ange om planen avviker från regionplanen, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen.

- Den 1 januari 2018 började det nya 6 kapitlet i miljöbalken att gälla. Ändringarna gäller planer som påbörjats efter 1 januari 2018 och syftar bland annat till att förbättra miljöskyddet och öka kvaliteten på miljökonsekvensbedömningsprocessen.
- Länsstyrelsen har tagit fram ett faktablad som klargör vilka myndigheter kommunen måste samråda med vid planering av höga byggnader och objekt. [Faktabladet \(2017:9\)](#) går att hitta på Länsstyrelsens hemsida.
- Agenda 2030 inkluderar 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling. Målen ska ses som universella, integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Regeringen beslutade 2018 om en [handlingsplan](#) som beskriver ett antal centrala åtgärder för hållbar utveckling inom ramen för Agenda 2030. Hållbara samhällen är ett fokusområde i handlingsplanen. Åtaganden inom detta fokusområde inkluderar bland annat att arbeta för goda livsmiljöer, det vill säga väl fungerande och robusta städer som utformas för alla. Regeringen har också tagit fram [”Strategi för levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling”](#) (Skr. 2017/18:230). Strategin innehåller bland annat övergripande mål för hållbara städer tillsammans med prioriteringar och nya insatser med tyngdpunkt på miljömässigt hållbar stadsutveckling.
- På SKR:s [webbsida](#) finns vägledningar och stöd som handlar om hur kommuner kan arbeta med de nationella målen i Agenda 2030.
- 2017 beslutade riksdagen att införa ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige med målet att senast 2045 nå netto-noll utsläpp av växthusgaser, för att därefter nå negativa utsläpp. Sedan 1 januari 2018 gäller ramverket som innehåller en klimatlag, nya klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Sektorsmålet för transportsektorn anger att utsläpp från inrikes transporter (undantaget inrikes flyg), ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010. Klimatpolitiska rådet har i mars 2020 utkommit med en granskningsrapport över regeringens klimatpolitik. Mer information om rapporten och det klimatpolitiska ramverket finns på regeringens webbsida samt på www.klimatpolitiskaradet.se
- 2018 beslutade riksdagen att införa en ny politik för arkitektur, form och design – Gestaltad livsmiljö. Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Boverket har tagit fram vägledningar för kommunernas strategiska arbete med arkitektur och den gestaltade livsmiljön, dessa går att hitta på Boverkets webbplats: [Så här kan du arbeta - Boverket](#)
- Länsstyrelsen fastställde i november 2018 en handlingsplan för grön infrastruktur för Stockholms län. Handlingsplanen är tänkt att fungera som ett

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021

underlag för planering och samverkan. Den visar på de behov som finns för att uppnå nationella och internationella åtaganden som miljömål, mål för friluftspolitiken och för att uppnå ett hållbart samhälle. [Handlingsplanen](#), som består av tre delar, går att hitta på Länsstyrelsens webbsida.

- Innebörden av bestämmelserna gällande brukningsvärd jordbruksmark i 3 kap 4 § miljöbalken har konkretiserats genom ett antal domar från Mark- och miljööverdomstolen de senaste åren. I domarna har det bland annat framkommit att om kommunen planerar att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk är det av stor vikt att genomföra en alternativ lokaliseringsbedömning. Företrädesvis ska detta göras redan i översiktsplaneskedet snarare än i detaljplaneringen. Länsstyrelsen arbetar med en vägledning kring hur jordbruksmarken kan beaktas i den fysiska planeringen. Vägledningen är under våren på remiss till berörda kommuner och beräknas bli färdig under hösten 2022.
- Länsstyrelsen tog 2018 fram en vägledning för hantering av digital infrastruktur i den fysiska planeringen. [Vägledningen](#) finns att hitta på länsstyrelsens webbsida.
- Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag. Det innebär att tydligare hänsyn behöver tas till den i fysisk planering. Boverket fick i samband med det i uppdrag att undersöka den praktiska tillämpningen av barnkonventionen i samhällsplaneringen och hur kommuner och länsstyrelsen följer den. Uppdraget [redovisades](#) i slutet av 2020.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med översiktsplanerare Anna Knight som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samhällsbyggnadschef Mathias Wahlsten, miljödirektör Johanna Lindgren, landsbygdsdirektör Ulrika Lundberg, tillväxtdirektör Anna Conzen och rättsdirektör Helena Remnerud medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Bilaga 1: Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering

Bilaga 2: Lista över strategier, planer och övriga underlag från Region Stockholm

Sändlista (för kännedom)

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, Region Stockholm

**FEL! HITTAR INTE
REFERENSKÄLLA.**

13 (13)

Datum
2022-01-24

Beteckning
4013-72617-2021